

Зінаїда ОМЕЛЬНИЦЬКА, редактор

АКЦИЗНІ СКЛАДИ ТА ЇХ РОЗПОРЯДНИКИ

У консультації розглянемо, що таке стаціонарні та пересувні акцизні склади (далі – АС, ПАС), хто є їх розпорядником.

Реалізація пального

Згідно з пп. 14.1.212 ПК під **реалізацією пального** розуміється будь-яка операція з фізичної передачі (відпуску, відвантаження) пального з переходом права власності або без такого переходу, за плату (компенсацію) або без такої плати на митній території України (далі – МТУ) з АС/ПАС:

- на АС;
- ПАС;
- для власного споживання або промислової переробки;
- будь-яким іншим особам.

Тобто не завжди слово «реалізація» відносно пального передбачає його продаж. Наприклад, переміщення пального між своїми АС є його реалізацією.

Які операції не вважаються реалізацією пального?

Не вважаються реалізацією операції з фізичної передачі пального на МТУ:

- у споживчій тарі ємністю до 5 л включно, крім реалізації пального його виробниками;
- при використанні пального, з якого був сплачений акцизний податок, виключно для власних потреб або промислової переробки особами, які не є розпорядниками АС.

Вислів «був сплачений акцизний податок» означає, що пальне було придбане суб'єктом госпо-

дарювання (далі – СГ), який при цьому сплатив акцизний податок.

Розпорядники АС і ПАС

Розпорядником АС є СГ – платник акцизного податку, який провадить діяльність із виробництва, обробки (переробки), змішування, розливу, навантаження-розвантаження, зберігання та реалізації пального на АС (пп. 14.1.244 ПК). У розпорядника АС повинні бути документи, що підтверджують право власності або користування приміщенням або територією, які відносяться до АС.

Розпорядник ПАС – це СГ – платник акцизного податку, який є власником пального та незалежно від того, кому належить транспортний засіб (далі – ТЗ) (пп. 14.1.224¹ ПК):

- реалізує або зберігає пальне;
- увозить пальне, з якого був сплачений акцизний податок, на МТУ або на умовах, визначених ст. 229 ПК.

Платники акцизного податку – розпорядники АС і ПАС зобов'язані зареєструвати (пп. 230.1.2 ПК):

- усі розташовані на АС резервуари, введені в експлуатацію, витратоміри-лічильники та рівнеміри-лічильники в розрізі АС у Єдиному державному реєстрі витратомірів-лічильників і рівнемірів – лічильників рівня пального в резервуарі;
- усі АС – у системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового (далі – СЕА РПСЕ).

Також слід пам'ятати, що один склад може бути зареєстрований виключно одним розпорядником, а один розпорядник може зареєструвати один і більше АС.

Майте на увазі! Забороняється продавати пальне без наявності зареєстрованих витратомірів-лічильників, рівнемірів-лічильників і резервуарів та без реєстрації АС (пп. 230.1.2 ПК).

Чи можна реєструвати АС, розташований в одному приміщенні або на одній території, декільком розпорядникам?

Як було зазначено вище, один АС може бути зареєстрований тільки одним розпорядником. Тобто АС двох і більше розпорядників не можуть розміщуватися в одному приміщенні або на одній території (ЗІР, категорія 116.11).

АС різних розпорядників повинні розміщуватися в різних приміщеннях або на різних територіях, які відокремлені один від одного та на які в кожного розпорядника є документи, що підтверджують право власності або користування.

Стаціонарні АС

Стаціонарний АС – це приміщення на обмеженій території, розташоване на МТУ, де розпорядник АС провадить свою господарську діяльність шляхом виробництва, обробки (переробки), змішування, розливу, навантаження-розвантаження, **зберігання та реалізації** пального (пп. 14.1.6 ПК).

У яких випадках приміщення (територія), де знаходиться пальне, не є АС?

Не вважаються АС приміщення або території, де **зберігають тільки власне пальне та тільки для власного споживання**, тобто не здійснюють операції з реалізації та зберігання пального (пп. 14.1.6 ПК):

1. СГ (крім єдинників четвертої групи), які **одночасно** дотримуються двох критеріїв (пп. «б» пп. 14.1.6 ПК):

- загальна місткість ємностей для навантаження-розвантаження та зберігання пального, розташованих на кожному окремому складі, не перевищує 200 м³. Тобто загальний обсяг ємностей на кожному зі складів СГ (якщо їх декілька) не повинен перевищувати 200 м³;
- протягом календарного року СГ надійшло пальне в обсягах, що не перевищують 1 000

м³ (1 млн л). У цей розрахунок **не потрапляють** обсяги пального, придбані в роздріб через паливороздавальні колонки в місцях роздрібної торгівлі, на які отримано відповідні ліцензії.

Як визначається загальний обсяг ємностей для зберігання пального та обсяг пального, отриманий протягом календарного року, якщо СГ зберігає пальне на декількох територіях (у приміщеннях) – за кожною територією (приміщенням) чи за всіма разом?

Якщо в СГ пальне зберігається в декількох приміщеннях (на територіях), то загальна місткість ємностей для зберігання пального визначається **окремо** за кожним приміщенням (територією).

А от обсяг отриманого пального визначається сумарно за всіма приміщеннями (територіями) (ЗІР, категорія 101.16).

У підприємства є зайві ємності, наявність яких призведе до перевищення встановленого обсягу в 200 м³. Чи можна їх здати в оренду?

Дійсно, щоб приміщення не вважалось АС, зайві ємності, що знаходяться в ньому, потрібно продати, ліквідувати, перемістити на інші склади (якщо їх обсяг дозволяє це). Водночас податкова не заперечує проти передачі таких ємностей в оренду (ІПК № 2864). Так, на думку прадатківців, якщо підприємство передало ємності для зберігання пального в оренду іншому СГ, таке підприємство не зобов'язане реєструвати АС (за умови дотримання й другого критерію).

2. Єдинники четвертої групи (сільгосптоваровиробники), які отримують пальне протягом календарного року в обсягах, що **не перевищують 10 000 м³**. У розрахунок цієї величини **не потрапляють** обсяги пального, придбані в роздріб через паливороздавальні колонки в місцях роздрібної торгівлі, на які отримано відповідні ліцензії (пп. «в» пп. 14.1.6 ПК).

Зверніть увагу! Не є АС паливний бак як ємність для зберігання пального безпосередньо в ТЗ або технічному обладнанні, пристрої (пп. «г» пп. 14.1.6 ПК). **Ця норма стосується всіх СГ.**

ПАС

ПАС – це ТЗ (автомобільний, залізничний, морський, річковий, повітряний, магістральний трубопровід), на якому переміщується та/або зберігається пальне на МТУ (пп. 14.1.6¹ ПК).

При цьому ТЗ отримує статус ПАС **протягом періоду його використання**:

1. Для переміщення в ньому по МТУ пального, яке реалізується. Це не стосується пального, яке переміщується на ТЗ прохідним або внутрішнім транзитом, виначеним згідно з пп. «а» п. 2 ч. 2 ст. 91 МК.

Із цього випливає, що ТЗ, який перевозить пальне, не завжди є ПАС. Так, не вважається ПАС ТЗ, який СГ – неплатник акцизного податку використовує для переміщення пального по МТУ для власного споживання або промислової переробки (останній абзац пп. 14.1.6¹ ПК).

? *Перевізник (експедитор) надає послуги із транспортування пального іншому СГ. Чи є ТЗ, на якому здійснюється таке транспортування, ПАС?*

Згідно з пп. 14.1.224¹ ПК не є розпорядником ПАС СГ, який здійснює транспортування пального. Тобто перевізник або експедитор не повинні бути платниками акцизного податку.

А от статус ТЗ залежатиме від мети використання пального та статусу його власника. Так, якщо власник пального буде використовувати його:

- для продажу, то він буде платником акцизного податку. Значить, у цій ситуації ТЗ, який перевозить пальне, набуває статусу ПАС, розпорядником якого є власник пального. Також власник пального складає акцизну накладну та реєструє ПАС у СЕАРП і СЕ;
- для власних потреб і при цьому не є платником акцизного податку, тоді ТЗ не буде вважатися ПАС, а транспортування пального здійснюватиметься на підставі заявки на переміщення, яку складає власник (докладніше див. на с. 28 цього видання). Якщо власник пального є платником акцизного податку, тоді він автоматично стає розпорядником ПАС. Статусу ПАС набуває ТЗ, який перевозить пальне.

І тоді власник пального повинен оформити акцизну накладну та зареєструвати ПАС у СЕА РПСЕ.

2. Для зберігання в ньому пального на МТУ.

? *Чи є ПАС ТЗ, у паливному баку якого знаходиться пальне, використовуване для пересування цього ТЗ?*

Паливний бак як ємність для зберігання пального безпосередньо в ТЗ, з якого пальне потрапляє в двигун і використовується тільки для його роботи, не є ні АС, не ПАС (ІПК № 2900).

Майте на увазі! ТЗ, у якого пальне знаходиться тільки в паливному баку та використовується **виключно для роботи двигуна**, не вважається ПАС у розумінні пп. 14.1.6¹ ПК (ІПК № 2900).

3. Для ввезення на МТУ пального, з якого сплачено акцизний податок, або на умовах, визначених ст. 229 ПК.

? *Як здійснюється включення та виключення ТЗ, на якому переміщується пальне перевізником (експедитором) – неплатником акцизного податку, із Переліку ТЗ, які переміщують пальне або спирт етиловий (далі – Перелік)?*

ТЗ, які отримали статус ПАС, а також ТЗ, які не є ПАС і використовуються підприємствами – неплатниками акцизного податку для переміщення пального для власних потреб, повинні бути включені до Переліку (розміщується на офіційному сайті ДПС і повинен бути у відкритому доступі). Мета Переліку – контроль за ТЗ, які перевозять пальне.

Включення та виключення ТЗ із Переліку здійснюється автоматично на підставі:

- даних акцизних накладних, зареєстрованих власником пального (розпорядником ПАС) у Єдиному реєстрі акцизних накладних;
- заявки власника пального неплатника акцизного податку на його переміщення ТЗ, які не є ПАС, із зазначенням періоду переміщення пального;
- митних декларацій при переміщенні пального МТУ прохідним або внутрішнім транзитом.

? Як реєструється ПАС, якщо право власності на пальне, яке знаходиться в ТЗ, належить декільком платникам акцизного податку?

ТЗ, у якому міститься пальне, право власності на яке належить декільком розпорядникам ПАС, являє собою декілька ПАС. Їх кількість дорівнює кількості власників пального, що міститься в цьому ТЗ. Кожний такий ПАС реєструється як окремий склад (п. 14 Порядку № 408).

Зазначимо, що дані про розпорядника ПАС змінюються, якщо право власності на пальне, що знаходиться в ТЗ, переходить від одного СГ до іншого і такий ТЗ вважається іншим ПАС. У момент зазначеного переходу права власності на пальне оформляється акцизна накладна.

Форма № 20-ОПП

Повідомлення за формою № 20-ОПП (додаток 10 до Порядку № 1588) подається платниками податків (юрособами та фізособами-підприємцями) за наявності об'єктів оподаткування або об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням.

? Які об'єкти є об'єктами оподаткування?

Об'єктами оподаткування є об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (майно та дії, у зв'язку з якими в платника податків виникають обов'язки зі сплати податків і зборів). Такі об'єкти за кожним видом податку та збору визначаються на підставі відповідних розділів ПК. Форма № 20-ОПП подається:

- при взятті на облік в органі ДПС;
- виникненні нового об'єкта оподаткування (наприклад, при укладанні договору оренди приміщення, земельної ділянки);
- зміні відомостей про об'єкт оподаткування, зокрема типу, найменування, місцезнаходження або стану такого об'єкта.

Об'єкти, які підпадають під визначення АС, відносяться до об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, тому при реєстрації приміщення або території як АС у СЕА РПСЕ проводиться звірення з даними Єдиного банку. І якщо в ньому немає інформації про АС або вона неповна чи помилкова, такий АС не буде зареєстрований у СЕА РПСЕ (див. роз'яснення податкової за посиланням <http://officevp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/377205.html>).

ВИСНОВКИ

Розпорядниками АС і ПАС є платники акцизного податку. При цьому розпорядником ПАС є платник акцизного податку – власник пального, при цьому не має значення, кому належить ТЗ.

ТЗ, у паливному баку якого знаходиться пальне, використовуване для пересування такого ТЗ, не вважається ПАС.

P

www.balance.ua

- Демоверсія БСБ
- Одна відкрита стаття кожного номера
- Інформація про семінари/вебінари
- Анонси та архіви номерів